

■■■ LEMEZMELLÉKLET ■

VAJDASÁGI ÉLŐ MAGYAR NÉPZENE

Telecskai templom tetejébe...

Bácsgyulafalvi népdalok

A Bácsgyulafalva (Telečka) népzenei hagyományait bemutató lemez rendhagyó vállalkozás a vajdasági népzenei mozgalomban, ugyanis csak egy település dalai szerepelnek rajta. Az 1970-es évek elején Bodor Anikó és Székely Mária gyűjtött a faluban népdalokat, népszokásokat és gyermekjátékokat. Összeállításunkat ezek az énekes gyűjtések ihlették. Az ekkor megrendezett *A Tiszából a Dunába folyik a víz* népdalvetélkedő alkalmával szintén sok érték került felszínre. Válogatásunk rövid terjedelme miatt csupán a bennünket leginkább megérintő részét mutatjuk be a gazdag dal- és szokásanyagnak. A hangszeres csokrokban a vidékünkre jellemző felállás, a tamburazenekar hegedűvel és a citerazenekar szólal meg.

A lemez szerkezete úgy épül fel, hogy a témaköröket ráhangolódásként az adatközlő éneke vezeti be. Az első dalban Bácsgyulafalva egyik legkiválóbb énekesének, Pecsenska Andrásné Sötét Katalinnak a hangja csendül fel.

Az ő énekei alapján összeállított lírai dalcsozor után a pünkösdi köszöntését Báló Ferencné Tóth Ágnes meséli és énekl el. A pünkösdi a Szentlélek eljövételének ünnepe. Egyik legkorábbi feljegyzése 1834-ből származik Szeged környékéről. A helyi Petőfi Sándor Művelődési Egyesület gyermekcsoportja a *Bújj, bújj zöld ág...* és a *Hej, vára, vára...* kezdetű nagybőjti népi gyermekjátékok bácsgyulafalvi változatát adja elő Báló Ferencné Tóth Ágnes elmondása alapján.

A következő csokorban ismét Pecsenska Kati néni szerelmi dalai hallhatók Égető Emese hangján, tamburakísérettel, majd az adatközlő *Az én babám betegágyába fekszik...* kezdetű dala következik, amelyet a rádióban is elénekelt. Ezután a Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesület fiatal citerásai bácsgyulafalvi szerelmi népdalokat játszanak, énekel ifjabb Savelin László.

Szekeres Rozália a *Körnóta* című beszélgetésben ifjúkorának jeles eseményeit meséli el. Ezt egy táncdallamokat is tartalmazó népdalcsozor követi *Jancsi bácsi eladta a szamarát* címmel.

A katonasorsról szóló népdalok között van a válogatás címadó dala is. Égető Emese régi szerelmi dalokból álló népdalcsozor után ismét Pecsenska Kati néni énekel betyárdalt a tőle megszokott szabad, a szöveget variáló stílusban. Ezután a Juhász zenekar a betyárság témakörével foglalkozó összeállítását hallhatjuk *Telecskai bírónak* címmel. A válogatás zárásául Égető Emese éneklő idős Bálint József kórházi balladáját, amely az ő legkedvesebb éneke volt.

A lemez huszonnyolc dallamot tartalmaz, ezek közül az egyik két alkalommal hangzik el, egyszer szerelmi, másodszor pedig betyárdalként. Minden dal a Bácsgyulafalván felénekelte változatban szerepel, van köztük ótörök kvintváltó pentaton dallam is, illetve az Alföldre jellemző rabének ritka hatsoros változata. A lemezen tizenkét szerelmes vagy lírai dal, öt katonadal, négy pásztor- és betyárdal, egy ballada, míg a hétköznapi dalaiból, tréfás dalokból, valamint népszokásból és gyermekjátékdalból három-három hangzik el.

Ahhoz, hogy a hagyomány értékei életre keljenek, tovább öröklődjenek és beépüljenek a mai és a jövőbeni kultúránkba, szükség van a hagyományörző és -teremtő kiadványokra. Szeretnénk, ha ez a válogatás minél több kézbe eljutna, segítséget nyújtana a népzene-szek és népi énekesek számára Bácsgyulafalva zenei hagyatékának megismeréséhez, és beépülne a repertoárjukba.

Juhász Gyula

1. *Homokos, kavicsos a mi házunk eleje...*
(Pecsenka Andrásné Sötét Katalin) / 0' 36"
2. *Lírai dalok* (Égető Emese és a Juhász zenekar) / 6' 11"
3. *Mikor kislányok vótunk... – pünkösdlő*
(Báló Ferencné Tóth Ágnes) / 0' 36"
4. *Bácsgyulafalvi gyermekjátékok Báló Ferencné elmondása
alapján* (a Petőfi Sándor Művelődési Egyesület
gyermekcsoportja) / 2' 38"
5. *Alig várom, hogy a nap lenyugodjon...*
(Égető Emese és a Juhász zenekar) / 2' 51"
6. *Az én babám...* (Pecsenka Andrásné Sötét Katalin) / 0' 58"
7. *Szerelmi dalok* (a Petőfi Sándor Magyar Művelődési
Egyesület citerazenekara) / 3' 57"
8. *Körnöta* (Szekeres Rozália) / 1' 04"
9. *Jancsi bácsi eladta a szamarát...*
(Égető Emese és a Juhász zenekar) / 4' 38"
10. *Szagos a rozmaring...*
(Pecsenka Andrásné Sötét Katalin) / 0' 27"
11. *Katonadalok* (Juhász zenekar) / 5' 50"
12. *Bújdosik az árva madár...* (Égető Emese) / 3' 14"
13. *Az uram nótája* (Pecsenka Andrásné Sötét Katalin) / 1' 31"
14. *Telecskai bírónak...* – betyárdalok (Juhász zenekar) / 5' 41"
15. *Repülj, madár, repülj...* – kórházi ének
(Égető Emese) / 2' 52"

Összidő: 43' 04"

Az archív felvételek alapján előadja Égető Emese népdalénekes és a Juhász zenekar (Juhász Gábor, Juhász Gyula, Vas Endre, Dvorácskó Szabaszián), továbbá a bácsgyulafalvi Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesület gyermekcsoportja (művészeti vezető ifj. Savelin László) és citerazenekara (művészeti vezető Kelemen Zsolt)

A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet Népzenei Archívumának felvételeit Pecsenska Andrásné Sötét Katalinnal 1972-ben Bodor Anikó (1., 6., 10., 13.), Szekeres Rozáliával és Báló Ferencné Tóth Ágnessel pedig 1973-ban Székely Mária (3., 8.) készítette.

A hangfelvétel 2013-ban a csantavéri Revatnacs Stúdióban készült.

■ ■ ■

Pecsenka Andrásné
Sötét Katalin

Égető Emese

■ ■ ■

■

Juhász zenekar

A bácsgyulafalvi
Petőfi Sándor Magyar
Művelődési Egyesület
citerazenekara
és gyermekcsoportja

